

materie, het is teer en ijl, de omtrekken slechts even aangeduid, het geheel in een grijs gamma; maar een langer beschouwen doet ons meer en meer doordringen door het waas dat het beeld als 't ware omgaf. Dan echter staan wij tegenover sprookjesfiguren zóó broos, zóó fijn en gevoelig als slechts een dichter ze kan scheppen. Het zijn kinderen met golvende lokken, edelknappen en jeugdige burchtvrouwen, teere bruidjes en liefelijke nimfen, het is heel een wereld van schoone fantasie waarin Thijs Maris leefde en ons binnen leidde. En het is geen wonder dat deze eenzame mensch, wiens geest in andere sfeeren verwijlde, als een vreemdeling in het dagelijks leven stond; geen wonder ook dat hij, die het moeilijkste wilde bereiken, steeds onvoldaan was voor zichzelf.

Voor ons echter zal zijn werk blijven als het meest geniale dat de Hollandsche school uit het einde der negentiende eeuw heeft voortgebracht, werk van een innige ontroering, zooals alleen een fijnbesnaarde, dichtelijke geest als die van Thijs Maris vermocht te scheppen.

R. W. P. Jr.

TENTOONSTELLING G. H. BREITNER, IN DE KUNSTZAAL C. M. VAN GOGH.

Onder welke zonderlinge omstandigheden is het dat een schilder als Breitner zestig jaar wordt! Ik denk nu niet aan den oorlog, maar aan de opvattingen over schilderkunst, de waardeering van schilderkunst, die wij om ons kunnen waarnemen. Dit is een tijd, waarin een stormloop wordt gedaan op alles wat in een kunst als de zijne te vereeren is, met laatdunkendheid wordt verloochend al wat door hem te genieten was. Onze aandacht wordt geëischt, met felheid en bedreiging, voor werken, die de pretentie hebben tot de beeldende kunst te behooren, doch waarbij men zich afvraagt waar toch van eenig uitbeelden en waar van eenig

kunnen blijkt. En daartegenover — het is vreemd maar waar — zijn er nog steeds die in de machtige schilderstaal van dezen harmonieuzen impressionist een soort van wilde ketterij zien. Aan den eenen kant de verdwaasden die elk minimum van gaven willen erkend zien, zoo het slechts in dienst gesteld is van hun stelsel, doch deze gigantische gaven miskennen, aan den anderen kant een schare, grooter dan men denkt, die de schilderkunst meent te eeren door een harer geniaalste uitingen met een loep te beneuzen.

Daarbij komt dat het werk van Breitner in het kunstverzamelend buitenland in het geheel niet den naam heeft dien het verdient, en dien bijvoorbeeld Mauve, de Marissen, Israëls bezitten.

Intusschen heeft de meester gelukkig in ons land een trouwe schare van overtuigde en oprechte bewonderaars, en het is opmerkelijk, dat deze vooral worden aangetroffen onder de schilders zelve. Inderdaad moet men wellicht de schilderkunst zelf beoefend hebben, de eischen en de idealen van zuiverheid, van ambacht verstaan door ze te hebben nagestreefd, of er zich wel heel sterk in hebben ingeleefd, om geheel en al de wonderen die hij verwezenlijkt, te kunnen ondergaan. Maar dit geldt in het algemeen voor de technische zijde van elke kunst. Het is even waar, dat men met onbevangenheid staande voor zijn zoo sterk-levend, zijn zoo stout en zoo harmonieus werk, er de schoonheid van moet ondergaan, zoo men vatbaar is voor de schoonheid van vorm, lijn en kleur, gelijk hij ze met een ongevenaarde directheid, maar tegelijk in een welbeheerschte, voorname ordening weet te herscheppen.

Het moge waar zijn, dat het werk, waartegen we het meest opzien — zulk werk als nu door de firma van Gogh wordt geëxposeerd —, ten slotte alles eenigszins schetsmatig blijft, maar wiens schetsen waren dan ooit dermate harmonieus? Hij geeft de beweging van het moderne leven, hij geeft